

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Majandusteaduskond

Ärikorralduse instituut

Geir Suursild

Eesti sõudekoondise kevadiste laagripaikade võrdlusanalüüs

Bakalaureusetöö

Juhendaja: dotsent Kati Kõrbe

Tallinn 2017

Olen koostanud töö iseseisvalt.

Töö koostamisel kasutatud kõikidele teiste autorite töödele,

olulistele seisukohtadele ja andmetele on viidatud.

Geir Suursild

(allkiri, kuupäev)

Üliõpilase kood: 131922

Üliõpilase e-posti aadress: geir.suursild@gmail.com

Juhendaja: dotsent Kati Kõrbe

Töö vastab bakalaureusetööle esitatud nõuetele

.....

(allkiri, kuupäev)

Kaitsmiskomisjoni esimees:

Lubatud kaitsmisele

.....

(ametikoht, nimi, allkiri, kuupäev)

SISUKORD

ABSTRAKT.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1. TEOREETILINE OSA	7
1.1. Sõudmine.....	7
1.1.1. Sõudevarustus	7
1.1.2. Sõudmine maailmas	8
1.2. Sõudmine Eestis.....	9
1.2.1. Eesti sõudekoondis.....	10
1.2.2. Treeningpaigad	10
1.2.3. Olümpiatsükkel.....	11
1.2.4. Üks hooaeg	12
1.2.5. Rahastus.....	13
1.3. Spordilõigistika.....	15
2. METOODIKA.....	19
2.1. Uurimisstrateegia	19
2.2. Uurimisvõtted	21
2.2.1. Juhtumianalüüs	21
2.2.2. Grupijuhtumi analüüs	22
2.2.3. Võrdlusanalüüs	23
2.3. Järeldused	26
3. EMPIIRILINE OSA	27
3.1. Ülevaatlilikud tulemused.....	27
3.1.1 Skradin.....	27
3.1.2 Most na Soči	29
3.1.3 Dunavarsány	30
3.1.4 Srebrno Jezero.....	31
3.2. Laagripaikade võrdlusanalüüs	32
3.3. Järeldused ja ettepanekud.....	35
KOKKUVÕTE.....	36
SUMMARY	38

VIIDATUD ALLIKAD	40
LISAD.....	42
Lisa 1. Võistlusklassid	42
Lisa 2. Varustuse transport.....	44

ABSTRAKT

Käesoleva bakalaureusetöö pealkirjaks on „Eesti sõudekoondise kevadiste laagripaikade võrdlusanalüüs“.

Rahvusvahelisel sõudehooajal, mis algab Eesti sõudekoondisel mai alguses, edukaks osalemiseks on eelnevalt vajalik läbi viia lisaks üldfüüsilisele treeningule vähemalt üks kuni kaks kuud veetreeninguid. Eesti ilmastikutingimused on sõudespordi jaoks märtsis ja aprillis kesised. Seetõttu suundub Eesti sõudekoondis iga märtsi algul treeninglaagrisse Horvaatia lõuna osas asuvasse Skradinisse, kus on sobilik kliima, vajalikke veetreeninguid läbi viima. Kuna Skradinis on käidud ligi 20 aastat, siis sai käesoleva töö ajendiks huvi, et kas sellele treeningpaigale leidub alternatiivne laagripaik.

Bakalaureusetöö eesmärgiks on pakkuda Eesti sõudekoondisele lisaks Skradinile kolm alternatiivset laagripaika. Selle uurimuse läbiviimise peamine strateegia oli juhtumianalüüs ja võrdlusanalüüs. Lisaks kasutati grupijuhtumianalüüsi. Võrdlusanalüüsi läbiviimiseks määras autor kindlaks võrdlusparameetrid. Vajaliku info saamiseks viidi vajadusel läbi struktureeritud ja poolstruktureeritud intervjuud.

Töö käigus leiti Skradinile Horvaatias mitmeid alternatiivseid laagripaiku, millest sobilikuimad olid Srebrno Jezero Serbias, Dunavarsány Ungaris ja Most na Soči Sloveenias. Välja valitud laagripaikadest koostati võrdlustabel. Saadud tulemused ja analüüs edastati Eesti sõudekoondisele.

Võtmesõnad: sõudmine, spordilooalgeetika, laagripaigad, juhtumiuuring, võrdlusanalüüs, osakaalud, bakalaureusetööd

SISSEJUHATUS

Sõudmine on pika ajalooga spordiala, mis on Eestile toonud läbi aastate tiitlivõistluste medaleid, milleks viimane oli 2016. aasta olümpiamängude pronksmedal paarisauerulisel neljapaadil. Olümpiamängud toimuvad iga nelja aasta tagant ning sõudmine kuulub olümpiamängude programmi. 2017. aasta on olümpiatsükli esimene aasta ning taaskord käis sõudekoondis oma traditsioonilises laagripaigas. Antud töös keskendub autor pikaajase treeningpaiga Skradini võrdlusele kolme uue alternatiivse treeningpaigaga, mida saaks kasutada järgneval kolmel olümpiatsükli aastal. Töö lõpuks soovib autor reastada treeningpaigad ning leida sobilikumid.

Autoril on pikaajane kogemus ning seotus sõudekoondisega, mistõttu on autorini jõudnud sportlastelt ja treeneritelt soov leida uus, kuid sarnane laagripaik Skradinile. Euroopas on palju erinevaid laagripaiku, kuid vajalik on leida neist kolm sobivaimat. Lõputöö eesmärgiks on pakkuda Eesti sõudekoondisele kolm uut laagripaika, mis oleksid võimalikud alternatiivid hetkelisele laagripaigale, võrrelda neid ning teha ettepanekud.

Bakalaureusetöö on jaotatud kolmeks peatükiks. Esimeses peatükis on välja toodud töö teoreetilised alused, mis selgitavad sõudmist üldiselt ja lähemalt Eesti sõudesüsteemi. Lisaks tuuakse välja võrdlusparameetrid võrdlemaks uusi laagripaiku.

Teises peatükis esitatakse kasutatud meetodika. Töös kasutatakse peamiselt juhtumiuuringut ja võrdlusanalüüsi. Juhtumiuuringus on uurimisaluseks Eesti sõudekoondis ning võrdlusanalüüsis neli erinevat asulat, kus on võimalik läbi viia kevadised treeninglaagrid. Nendeks on Skradin Horvaatias, Srebrno Jezero Serbias, Dunavarsány Ungaris ja Most na Soči Sloveenias. Laagripaikade võrdlusanalüüs toimub autori püstitatud võrdlusparameetrite abil. Võrdlusparameetrid on jaotatud nelja kategooriasse: geograafilised, tingimused, võimalused, hinnad. Lisaks on kasutatud grupijuhtumianalüüsi, kus uuritakse, kuidas on selline olukord lahendatud Leedu sõudmises.

Kolmandas peatükis analüüsitakse saadud tulemusi. Saadud tulemusi võrreldakse omavahel ning koondatakse ühtsesse tabelisse. Seejärel hinnatakse laagripaiku, järjestatakse ning tehakse ettepanekud.

Autori hinnangul on tööst kasu Eesti Sõudeliidule, sõudekoondisele, sõudeklubidele ning sõudjatele, kes soovivad saada uusi laagripaiku kevadisteks treeninglaagriteks. Lisaks võib töö huvi pakkuda Eesti aerutajatele, sest ka nemad käivad kevadeti välismaal veelaagrites.

1. TEOREETILINE OSA

1.1. Sõudmine

Sõudmine on jõu- vastupidavus tüüpi spordiala, mille tulemus sõltub parameetritest nagu aeroobne ja anaeroobne võimsus, füüsiline võimsus, sõudetehnika ja taktika. Seetõttu peab sõudja arendama mitmeid võimekusi, et saavutada edu ning testimiskomplekt peab sisaldama parameetreid, mis on tugevalt seotud sõudetulemusega. Vastupidavustreening on sõudmise alustala. 2000- meetri võistlusdistanti jaoks on hooajaväliselt eelistatud treenida pigem kõrgemal tempol, kui aeglasel ja raskel. Spetsiifiline treening peab rahvusvahelisel sõudjal moodustama ligi 70% kogu treeningajast (Mäestu, Jürimäe, Jürimäe 2005).

Sõudmine on selg ees paadiga liikumine aerude abil. Eristatakse erinevaid sõudeliike: akadeemiline sõudmine, meresõudmine, parasõudmine, sisesõudmine ning rahvasõudmine. Käesolevas töös keskendub autor akadeemilisele sõudmisele ehk sõudmisele. Mõiste „akadeemiline“ on tulnud eesti keelde vene keelest nõukogude ajal. Teistes keeltes sõna „akadeemiline“ ei kasutata.

1.1.1. Sõudevarustus

Sõudmiseks kasutatakse puidust, plastikust või karbonfiibrist koostatud kitsaid ja piklikke sõudepaate. Sõudepaadi pikkus võib ulatuda kuni 20- meetrini. Paadikere laius on ligi 60 sentimeetrit. Sõudevalmis paadi laius ulatub ligi seitsme meetrini. Transportimise jaoks on sõudepaate võimalik võtta osadeks. Sõudepaatidele on sätestatud minimaalne võistluskaal, mis oleneb paadi suurusel (Lisa 1). Sõudepaadil on ratastel liikuv pink, jalatugi ning pardast väljapoole ulatuvad kronsteinid, mille külge kinnitatakse aerud. Aerud on valmistatud kas puidust või karbonfiibrist. Eristatakse paarisaeu ja üksikaeru sõudmist. Paarisaeu aer on kuni kolm meetrit pikk ning üksikaer pisut alla nelja meetri. Paarisaeu paadid jaotatakse ühe-, kahe- ja neljapaatideks. Üksikaeru paadid jaotatakse kahe-, nelja-,

ja kaheksapaadiks. Üksikaerulised paadid jaotuvad lisaks roolijaga ja roolijata paatideks, kusjuures kaheksapaat on alati roolijaga ehk roolimehega. Roolimees suunab paati ning juhendab meeskonnatööd. Sõudetreener liigub paatkonna kõrval mootorpaadiga.

Sõudevõistlused toimuvad jõgedel, järvedel ning spetsiaalselt ehitatud sõudekanalil. Eraldi võistlevad kergekaalu sõudjad. Meeste maksimaalne kaal kergekaalus on 72,5 kilogrammi ning naistel 59 kilogrammi (Lisa 1). Tiitlivõistlused võivad toimuda vaid seisva veega veekogul. Klassikaline võistlusdistsants on 2000 meetrit ning trajektoor on sirge. Korraga võistleb kuni kuus paatkonda, kes on omavahel eraldatud veemärgistustega radadel. Stardialas on mitu sõudekohtunikku ning stardipontoonid. Stardialasse kutsutakse paadid viis minutit enne starti ning seejärel peavad nad andma oma paadisaba inimesele stardipontoonil, kes hoiab paati paigal. Seejärel sätib kaldalolev kohtunik paadininad ühele stardijoonele ning antakse valmisolek stardiks. Võistluse ajal saadab paatkondi kohtunikukaater ehk arbiiter. Arbiiter jälgib, et võistlejad püsiks oma radadel ning vajadusel suunab neid lipu märguannetega. Treenerid jälgivad võistlust kaldal oleval kergliiklusteel jalgrattaga kaasa sõites. Kaldal, finišijoonel lõpus, asub kohtunikutorn, kus võetakse lõpuaeg ning vaadatakse fotofinišeid. Võidab see, kelle paadi nina on esimesena joonel.

Sõudevõistluste ülesehitus on koostatud selliselt, et ühel paatkonnal on päevas maksimaalselt kaks sõitu. Kui paatkond on tugev või on vähe võistlejaid, piirdatakse vaid ühe sõiduga. Sõudmises toimuvad eelsõidud, vahesõidud, veerandfinaalid, poolfinaalid ning lõppkohtade selgitamiseks erinevad finaalid. Eelsõitude jaoks on kõik paatkonnad jaotatud kuuestesse stardigruppidesse, kust tugevamad pääsevad edasi järgmisesse kvalifikatsiooniringi ning nõrgemad jäävad vahesõitu, kust on ka kiirematel võimalikel saada järgmisesse ringi. Veerand- ja poolfinaalide toimumine oleneb võistlevatest paatkondadest.

1.1.2. Sõudmine maailmas

Vanimad märgid sõudmisest ulatuvad ligi 4500- aasta tagusesse aega, mil Vana-Egiptuse skulptuuridel kujutati pikkade aerudega sõudmist. Lisaks on tuntud 8.- 11. sajandil tegutsenud viikingid, kes kasutasid oma retketeks paate, millega sõuti. Sõudmine hakkas tänapäevasele kujule arenema aga 18. sajandi alguses Inglismaa pealinnas Londonis. Algselt kasutati sõudmisel laiasid ja ilma liikuva pingita paate, kuid 19. sajandil võttis paat oma tänapäevase kuju (Artma 2001). Aja jooksul on seda oluliselt edasi arendatud, kuid tööpõhimõte on säilinud.

Sõudmist koordineerib maailmas 1892. aastal asutatud rahvusvaheline sõudeliit FISA. Sõudmises toimuvad tippvõistlused on erikontinentide meistrivõistlused, maailmameistrivõistlused erinevatele vanuseklassidele, maailmakarika etapid ning olümpiamängud. Igal aastal korraldatakse euroopa meistrivõistlused, maailmakarikasari ning maailmameistrivõistlused. Maailmameistrivõistlustel, kontinendi meistrivõistlustel ja olümpiamängudel võib riiki esindada vaid üks paatkond. Olümpiamängudel osalevate paatkondade ning paadiklasside hulk on piiratud. Paatkondade kvalifitseerumine olümpiamängudele toimub eelneva aasta maailmameistrivõistluse põhjal. Lisaks on võimalus saada õigus olümpial osalemiseks maikuus toimuv olümpiamängude lisakvalifikatsioonist. Tuginedes FISA veebilehekülje käesoleva aasta 3. veebruari uudisele, oli sõudmine 547 sportlasega suuruselt kolmas spordiala 2016. aasta olümpiamängudel (Rahvusvahelise sõudeliidu koduleht).

Viimaste olümpiamängude sõudmise medalitabel näitab, et kõige edukamad riigid antud spordialal on Suurbritannia kolme kullaga ning Saksamaa ja Uus- Meremaa kahe kullaga (Rahvusvahelise sõudeliidu koduleht). Meie lähiriikidest oli tugevaim Leedu, kes sai teise ja kolmanda koha.

1.2. Sõudmine Eestis

Eesti sõudmise alguseks saab lugeda Dorpater Ruder- Clubi asutamist 1875. aastal Tartus. Teise Maailmasõja järel aga hakkas sõudesport tugevalt arenema Pärnus (Artma 2001). Tänapäevani on Pärnu säilitanud oma tugevaima positsiooni Eesti sõudmises. Hetkel on Eestis kokku seitse aktiivselt tegutsevat sõudeklubi: Tallinnas, Narvas, Tartus, Viljandis ja Pärnus. Lisaks üks sisesõudmisele keskendunud sõudeklubi. Eesti Meistrivõistlused toimuvad Pärnus. Eesti Sõudeliidu kontor asub Tallinnas. 2016. aasta alla 18- aastaste ja alla 23- aastaste Eesti meistrivõistlustel osales 209 sõudjat ning täiskasvanute Eesti meistrivõistlustel 180 sõudjat. Sellele arvule lisanduvad veel mittevõistlejad harrastajaid ning endised sõudjad. Kokku võib Eestis olla sõudmisega seotud ligi 1000 inimest.

1.2.1. Eesti sõudekoondis

Eesti sõudekoondis jaotub alla 18- aastaste, alla 23- aastaste ja täiskasvanute koondiseks. Käesolevas töös keskendub autor täiskasvanute koondisele. Eesti sõudekoondis on kontsentreerunud paarisäerusõudmisele.

Eesti täiskasvanute sõudekoondis on jaotunud eliidiks ja järelkasvuks. Eliidis on liikmed, kes on tugevaimad ja on tõestanud end tuues tiitlivõistlustelt medaleid. Hetkel on eliidis neli liiget. Järelkasvus on liikmed, kes pingutavad, et saada tiptasemele. Sinna kuuluvad nooremad ja arenevad liikmed. Hetkel on järelkasvuna viis liiget. Sõudekoondisel on üks peatreener ja üks massöör. Lisaks on võistlustel kaasas ning laagrisse paatide vedamisel autojuht. Kokku on meeskonnas 12 liiget.

Sõudmine on esindanud Eesti Vabariiki kõigil olümpiamängudel alates 1992. aastast. Enne seda osaleti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi koosseisus. Selle perioodi säravaimad saavutused on Raul Arnemanni 1976. aasta olümpiamängude üksikaerulise neljapaadi koosseisus kolmas koht ja Jüri Jaanson 1990. aasta maailmameistrivõistluste võit ühepaadil. Alates 1992. aastast on Eesti Vabariik esindatud kõigil olümpiamängudel. 2004. aasta mängudel saavutas Jüri Jaanson ühepaadil hõbemedali ühepaadil ning 2008. aastal kahepaadil Tõnu Endreksoniga samuti hõbemedali. Viimane säravaim tulemus pärineb 2016. aasta olümpialt, mil saavutati kolmas koht neljapaadil, milles olid Kaspar Taimsoo, Tõnu Endrekson, Allar Raja ja Andrei Jämsä. Nendelt mängudelt oli see Eestile ainus medal. Lisaks on saavutatud erinevaid tiitlivõistluste medaleid erinevates vanuse- ja paadiklassides. Hetkel on Eesti sõudekoondise peatreener Matti Killing.

1.2.2. Treeningpaigad

Kuna Pärnust on aastakümneid treenitud edukaid sõudjaid ning seal on pikk väikese vooluga jõgi, siis on sellest kujunenud Eesti sõudekoondise treeningkeskus. Pärnu jõel on võimalik sõuda 10- kilomeetri pikkusel lõigul, millest kaks kilomeetrit on tähistatud võistlusrada. Pärnus asub kaks sõudeklubi: sõudeklubi „Pärnu“ ja sõudeklubi „Kalev“. Hetkel on kujunenud sõudekoondise treeningkeskuseks lõunapoolsel kaldal asetsev „Kalev“, kuna seal klubis töötab sõudekoondise peatreener. Kalevis on välja arendatud sõudekeskus erinevate üldfüüsilise treeningu vahendite, paadikuuride, paadipontoonide, treenerikaatrite ja muude olmeruumidega.

Teine Eesti sõudekoondise tähtis laagripaik on Viljandi. Viljandi järvel on sõudeala pikkus veidi üle nelja kilomeetri. Viljandis korraldatakse võistlusperioodi laagreid, sest järve vesi on sobilik harjutamiseks suurvõistluste seisva vee tingimusi ning see on Pärnule lähim vastav koht. Viljandis on sõudeklubi, kus on võimalik paate hoida ning tegeleda üldfüüsilise treeninguga maa peal. Sõudeklubis on võimalik kasutada mootorpaati. Peale selle on Viljandi järv mägede vahel, mistõttu on seal head ilmastikutingimused.

Kuna esimene maailmakarika etapp toimub tavaliselt mai algul, siis on vajadus alustada sõudmisega varem, kui Eesti veekogud jääst vabanevad. Lisaks on vajadus pikendada sügist veekogul sõudmise aega, et tegeleda sõudetechniliste nõrkuste parandamisega. Seetõttu otsiti välismaine soojema kliimaga laagripaik. Selleks on kujunenud väike küla Skradin Horvaatia lõuna osas. See koht on olnud sõudekoondisele treeningpaigaks ligi 20 aastat. Skradinis käidakse kevadel märtsis ja aprillis ning sügisel oktoobris ja novembris. Seal on pikk jõgi ning suur järv, kus on võimalik paatidel kõrvuti sõita ning võistelda. Selles piirkonnas on erinevaid asfalteeritud teid, kus on võimalik teha sõudjatele omaseid pikki jalgratta trenne. Skradinis renditakse treenerile mootorpaat. Laagri lõpetuseks toimub Horvaatia pealinnas Zagrebis rahvusvaheline tugeva tasemega võistlus, kus on võimalik teha hooaja avastart ning näha, mis seisus on sõudjad.

Laagrites olles ööbitakse hotellides, kus on ka toitlustus. Toad jaotatakse nii, et füsioterapeut ja treener on eraldi tubades ning sportlased on üldiselt jaotatud kahe kaupa tubadesse. Pärnus elavad kohalikud sõudjad peamiselt oma kodudes, kuid kui sportlane on väljaspoolt Pärnut pärit, siis on tal võimalus ööbida hotellis. Pärnus toimub toitlustus sponsorite poolt.

1.2.3. Olümpiatsükkel

Olümpiatsükkel on nelja aastane periood, kus alaliidud, treenerid ja sportlased valmistuvad olümpiamängudeks.

Peale olümpiamänge algava tsükli esimesel aastal toimuvad üldiselt suurimad muutused spordis: muudetakse korraldusi, tehakse kokkuvõtteid, seatakse plaane ja eesmärged. Mitmed sportlased teavitavad enda lahkumisest tippspordist või otsustavad võtta rahulikuma perioodi, et keskenduda tippspordi välisele elule. Kui olümpiamängud on olnud edukad, võtab suure osa sportlase ajast meedia ja erinevad üritused. Järgnevate aastate jooksul üldiselt suuremaid muutuseid korralduses ei toimu. Võistlusareenil aga tõusevad esile uued tipud ning

uudsed võistlusvarustuse lahendused. Kõik muutused ja arengud on nähtavad järgmisel olümpial.

Olümpiamängud on sõudmises kõige tähtsam võistlus, kuigi seal ei ole esindatud kõik paadiklassid. Ülejäänud paadiklassid on esindatud iga aastastel maailmameistrivõistlustel. Maailmameistrivõistlused on tähtsuselt järgmised võistlused. Seal on esindatud kõik tipud ning põhipaadiklassid. Peale selle toimuvad veel kontinendimeistrivõistlused ja maailmakarikaetapid, kuid nende tähtsus pole enam nii suur. Nendel võistlustel on tihti eksperiment paatkonnad või puuduvad üldse koondised. Olgu märgitud, et olümpiamängudel, maailmameistrivõistlustel ning kontinendimeistrivõistlustel võib igat riiki esindada vaid üks paatkond igas kategoorias. Maailmakarikaetappidel võib riiki esindada kuni kolm paatkonda, kuid see on pigem harv nähtus.

Olümpiatsükkel kulmineerub spordiala korraldajate ning riikide koondiste tööga olümpiamängudel. Kui olümpiamängud või maailmameistrivõistlused toimuvad väljaspool Euroopat, kuhu pole otstarbekas minna autoga, siis kasutatakse paatide transpordiks firmasid, mis toodavad paate.

1.2.4. Üks hooaeg

Ühe aasta pikkune sõudehooaeg algab novembris, olenevalt tiitlivõistluste toimumise ajast. Sügisene ja talvine periood on ettevalmistusaeg. Sel ajal tegeletakse üldfüüsilise treeninguga ning korrigeeritakse sõudetehnikat. Kuna Eestis jäätuvad talveks veekogud, siis moodustab väga suure osa sellest perioodist maa pealne ja sõudevälise treening. Treeningutel kasutatakse sõudmist imiteerivaid masinaid ehk sõudeergomeetreid, kuid erinevus paadiga sõudmise ja sõudeergomeetriga sõudmise vahel on suur. Märtsi algul suundutakse esimesse veelaagrisse, kus hakatakse veekilomeetreid koguma ning paaditunnetust taastama. Eestisse tullakse tavaliselt tagasi aprilli keskel ning jätkatakse treeninguid kas Pärnus või Viljandis.

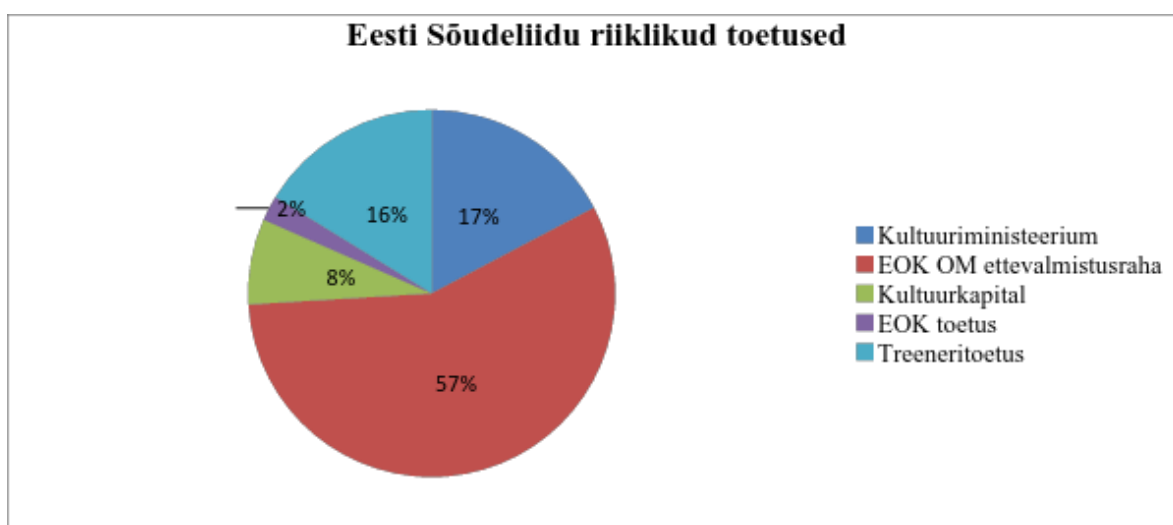
Esimene suurvõistlus toimub mai algul, milleks on maailmakarika sarja esimene etapp. Kokku on maailmakarika etappe kolm: lisaks juuni keskel ja juuli algul. Euroopa meistrivõistlused toimuvad mai lõpus ning maailmameistrivõistlused üldjuhul septembri algul, olenevalt asukohast. Tiitlivõistlused toimuvad tavaliselt Euroopas, kuid on ka erandeid. Väljaspool Euroopat toimuvad võistlused toimuvad ebastandardisel ajal. Võistluste vahepealsel ajal viibitakse Eestis ning lisaks treeningutele võetakse osa ka väiksematest

võistlustest Baltimaades. Peale maailmameistrivõistluseid on sportlastel kuu aega puhkust ja vaba treeningut.

1.2.5. Rahastus

Eesti Sõudeliit on avalikes huvides heategevuslikel eesmärkidel tegutsev mittetulundusühingute liit, kes ühendab Eestis sõudmisega tegelevaid mittetulundusühinguid selle spordiala edendamiseks ning tegevuse koordineerimiseks (Eesti Sõudeliidu koduleht). Sõudeliidu eelarve põhineb riigi- ja erakapitalil.

2016. aastal oli riigipoolne rahastus Eesti Sõudeliidule 501 466 eurot. See summa koosnes peamiselt kultuuriministeeriumi, kultuurkapitali, Eesti Olümpiakomitee ja treeneri toetustest. Kuna valmistuti Rio de Janeiro olümpiamängudeks, siis tuli üle poole sellest summast Eesti Olümpiakomitee poolt, kes andis lisatoetuse olümpiamängudeks valmistumiseks. (Eesti Olümpiakomitee uudiskiri nr.2. 2017)

Allikas: autori koostatud

Eesti Sõudeliidu peasponsor on telekommunikatsiooniettevõtte Telia. Tavasponsorid on Paf, Pärnu Sadam, BTA Kindlustus, Freesport, Penteer, Laine Külalistemaja ja Sportlyzer.

Eestis on kokku seitse aktiivselt tegelevat sõudeklubi ning lisaks üks sisesõudmisele keskendunud klubi. Igal klubil on oma kindel hinnakiri. Kuumaksud jäävad sõudeklubidel valdavalt 20- 40 euro vahemikku. Mitmel klubil on oma sponsorid, osad klubid kuuluvad linna spordikooli alla ja lisaks on mitmed klubid mittetulundusühingud, mis võimaldab neile teha annetusi.

2016. aasta 15. juulil kinnitas Eesti Olümpiakomitee uue olümpiamängude ettevalmistuse rahastamise süsteemi. Uue rahastamissüsteemi peamiseks aluseks on sportlaste tasemete uuenennud jaotus, fikseeritud kuu- ja aastatoetuste mahud ja spordialade peatreenerite toetamise asemel sportlaste individuaalsete treenerite toetamise alustamine. Kui eelmine rahastamissüsteem keskendus vaid võidule, siis uus süsteem toetab oluliselt rohkem ka teisi medaliste ja kohti.

Olümpiaettevalmistuse rahastamise põhimõtted (Eesti Olümpiakomitee veebileht):

- Sportlaste tasemete jaotus ja toetussummad (summad ühes kuus):
 - A- tase:
 - olümpiamängude ja maailmameistrivõistluste 1. koht: palgafond 4000 EUR, ettevalmistustoetus 2200 EUR
 - olümpiamängude ja maailmameistrivõistluste 2.-3. koht, euroopa meistrivõistluste 1. koht: palgafond 2500 EUR, ettevalmistustoetus 2200 EUR
 - B- tase:
 - Olümpiamängude 4.-10. koht, maailmameistrivõistluste 4.-8. koht, euroopa meistrivõistluste 2.-3. koht: palgafond 1600 EUR, ettevalmistustoetus 1400 EUR
 - C- tase:
 - Olümpiamängude kandidaadid: ettevalmistustoetus on 500 EUR
- Kõik tulemused kehtivad 2 jooksvat aastat
- C-taseme nimekiri kinnitatakse aastaks
- Kaitsejõudude palgal olevate sportlaste palgafondist lahutatakse 500 EUR
- Spordist loobumine A või B kategooria sportlase poolt jätab talle palga ja spordialaliidule ettevalmistusraha edasi 12 kuuks
- Kõik Rio olümpiamängudele kvalifitseerunud spordialad saavad 2 C kategooria toetust (tänapäevase seisuga - ujumine, kergejõustik, sulgpall, jalgrattasport, vehklemine, judo, sõudmine, purjetamine, laskmine, triatlon, tõstmine, maadlus)
- Peatreenerite toetamisest loobutakse ja toetatakse individuaaltreenereid
- Uued põhimõtted jõustuvad september 2016, v.a. võistkonnaalalade toetus kestab 2016. aasta lõpuni ja talialade toetuse põhimõtted kuni PyeongChang olümpiamängude lõpuni

1.3. Spordilogistika

Logistika sõudmises saab jaotada kahte ossa: spordikorralduslikuks ja meeskondlikuks. Spordikorralduslik logistika on rahvusvahelise spordialaliidu tegevus või sõudevarustuse tootjate tegevus. Meeskondlik logistika on rahvuskoondise logistika, mis koosneb meeskonna juhtimisest, varustuse ning meeskonna liigutamisest erinevate laagripaikade ja võistluskohtade vahel, nende hoiustamisest ning rahastamisest.

Rahvusvaheline spordialaliit sõudmises on FISA. Nende ülesandeks on korraldada erinevaid tiitlivõistlusi, spordi arendamise seminare rahvusvaheliselt ning üldine turustamine. Võistluspaiga jaoks toimuvad konkursid ning need valitakse ligi kaks aastat enne võistluse toimumist. Seejärel antakse üldkorralduslikud ülesanded võitjaks osunud võistluskoha meeskonna kätte, kes samas jätkab koostööd FISA- ga. Lisaks toimub iga hooaja lõpul rahvusvahelise alaliidu poolt korraldatud konverents rahvusmeeskondadele. See toimub erinevates riikides. Sinna kutsutakse rahvusmeeskondade erinevad esindajad kuulama erinevaid sõudmisega seotud tipptegijaid, kes räägivad oma kogemustest ja arengusuundadest sõudmises.

Sõudevõistluste korraldus on oluliselt väiksem, kui olümpiamängudel, kuid korralduslik pool on sarnane. Logistiliselt sisaldab see endas (Minis, Paraschi, Tzimourtas 2006):

- Nõudluse planeerimist ja analüüsi
- Lepingute juhtimist
- Rahvusvahelist kaubavedu
- Vastuvõtmist, ladustamist ja jaotamist
- Varahaldust
- Tarnejuhtimist
- Võistlusareeni logistilist juhtimist
- Tagastuslogistikat

Hetkel on sõudespordis kaks suurt paadi- ja aerutootjat. Lisaks on erinevaid väiksemaid paadi- ja aerutootjaid. Üks suurim paaditootja on Filippi, kes asub Itaalias Firenze lähistel Donoraticos. Selle firmaga teeb ka Eesti sõudmine koostööd. Teine on Empacher, kes asub Saksamaal Frankfurt am Main- i lähistel Eberbachis. Aerutootjatest üks suurimaid on Concept2, kes asub Ameerika Ühendriikides ning Croker, kes asub Austraalias. Paadi- ja

aerutootjad on võistlustel alati esindatud. Võistlustel saab eeltellitud varustuse kätte, saab tellida ja osta ning hooldatakse ja remonditakse varustust. Teatud juhtudel käidakse paaditehastes paate remontimas, vahetamas või ostmas. Kui võistlus toimub väljaspool Euroopat, siis korraldab paatide transporti paadifirma. Selle jaoks antakse tavaliselt teisel maailmakarikaetapil või viiakse paaditehasesse enda paat, kus tootjad võtavad selle enda hoolde ning pakivad korralikult laevakonteinerisse. Seejärel toimetab tootja konteineri laevale, mis läbi jõuavad paadid soovitud ajaks võistluspaika.

Laagritesse ja võistlustele minnes on alati vajalikud oma paadid ja aerud. Kui võistlustele minnakse ühe kindla paadiga, siis laagrites on vaja rohkem paate. Igal liikmel on oma ühepaat. Paatkondade jaoks on kaks neljapaati ning neli kahepaati. Lisaks on igaihel üks paar ehk kaks aeru ning üks varu paar. Kokku on 15 paati ja 10 aerupaari. Selle transportimiseks kasutatakse kaheksakohalist mikrobussi, millel on järelhaagis paatide vedamiseks. Hetkel on kasutuses olev mikrobuss diiselmootoriga Mercedes- Benz V- klass, millel mootorivõimsus on 140 kilovatti. Järelhaagis mahutab kuni 20 paati ning aerud koos muu tarvilikuga (Lisa 2).

Sõudepaate hoistatakse spetsiaalsetel paadiriivulitel. Kui oldakse, koduklubis või Viljandis, siis on paadiriivulid sisetingimustes, kuid välislaagrites ja võistlustel on riivulid välitingimustes. Paadid kinnitatakse riivulile nõõridega, et vältida nende liikumist tuule tõttu. Sõudepaadiga veekogule minekuks kasutatakse pontoone. Pontoonid on kaldaga ühenduses olevad ujuvalused, mille äärelt saab panna paadi vette, kinnitada aerud ning istuda paati. Üldiselt jäetakse paati minnes jalanõud kaldale, kuid soovi korral saab kaasa võtta. Kui kallas on madal, siis on ka võimalus minna vee peale ilma pontoonita. See tegevus on aga keerulisem, vajab sujuvat ja madalat kallast ning külmade ilmadega võib tekitada vigastusi.

Võistlustele lähevad sportlased üldiselt lennukiga. Laagritesse minnakse nii lennu-, kui ka maanteetranspordiga, olenevalt sportlase tasemest ja laagripaigast. Kui kasutatakse lennukit, siis transfeer lennujaama ja laagri- või võistluspaiga vahel toimub erinevate vahenditega. Tihti kasutatakse transfeeriks paatide vedamiseks kasutatavat mikrobussi, erinevaid ühistranspordi liike või siis võistluse korraldajate poolt organiseeritud transporti. Kui aga minnakse sihtkohta maanteetranspordiga, siis võetakse lisaks rendibuss või, kui on laagripaik Eestis, siis kasutatakse enda sõiduvahendeid. Laagrites ja võistlustel on majutus hotellides, kus on toitlustus.

Lisaks veetreeningutele on sõudjatele vajalik üldfüüsiline treening. Selleks kasutatakse peamiselt sõudeergomeetreid, jalgrattaid, jõusaali ning väiksemal määral ka jooksmist. Kuna talvine ettevalmistusperiood on tehtud suuremas osas sõudeergomeetritel, siis võetakse kevadlaagrisse kaasa üks sõudeergomeeter, mida kasutatakse sportlaste testimiseks. Ülejäänud sõudetreeningud tehakse paadis, et saada maksimaalne kasu veetunnetuse ning tehnilise kompetentsuse näol. Alustades peale mitmekuulist pausi taas veetreeningutega, on sõudjad vigastustele vastuvõtlikumad, sest keha pole harjunud sellise koormusega ning aerude tõmbamisest tekivad peopesadele villid. Seetõttu kasutatakse lisaks jõu- ja taastavateks treeninguteks jalgrattaid (Purge, Jürimäe, Mäestu, Killing 2017). Jalgrattasõiduks on vajalikud rahulikud ning asfalteeritud teed. Sõudmine on jõuvastupidavust nõudev spordiala, kus 20-25% üldisest treeningmahust moodustavad jõutreeningud (Guellich, Seiler, Emrich 2009). Lisaks aitavad jõusaalitreeningud hoida sõudjale vajalikku lihasmassi ja võimsust.

Möödunud hooaeg kujunes Eesti sõudmisele väga edukaks Euroopa Meistrivõistluste kulla ja olümpiamängude pronksmedaliga. Nüüd aga on alanud uus nelja- aastane olümpiatsükkel. Kuna on esimene hooaeg olümpiatsükklis, mis on muutuste ja plaanide aeg, siis on õige hetk uurida, milliseid alternatiive on Euroopas Eesti sõudekoondise pikaegsele kevadlaagripaigale.

Eelnevalt on sõudmises tehtud erinevaid uuringuid sportlikku sooritust mõjutavate tegurite kohta nagu treeningmetoodikad, vaimsed tegurid ning sõudepaadi tegurid. Paraku ei ole hetkel teada ühtegi uuringut, mis oleks käsitletud sõudespordi logistikat.

Täpsustatud küsimused, mille abil on koostatud laagripaikade võrdlusparameetrid:

- Kui kaugel asub Eestist?
- Millised on ilmastikutungimused märtsis ja aprillis?
- Millised on veekogu mõõtmed, kus plaanitakse treenida?
- Millised võimalused on varustuse hoiustamiseks?
- Millised on tingimused mootorpaadi jaoks?
- Millised on tingimused jõusaali kasutamiseks?
- Milline võistlus toimub laagri ajal?
- Millised võimalused on vaba- aja veetmiseks?
- Kui suur on keskmine elamispindade hinnatase?
- Kui suur on eeldatav transpordikulu?
- Kui suur on riigi elukallidusindeks?

Uue alternatiivse treeningpaiga abil on võimalik parandada treeningtingimusi ning tuua värskust treeningrutiini. Antud töö kaardistaks ja analüüsiks Eesti sõudekoondise võimalusi laagripaikade läbiviimisel. Kui on valitud kindel hulk laagripaiku ja neid on analüüsitud, siis on võimalik valida vastavalt eesmärgile ning olukorrale sobilik laagripaik. Alustades alternatiivsete laagripaikade otsimist varakult, on võimalik vältida ebameeldivusi seoses treeningpaigaga neljandal ehk olümpiamängude hooajal. Leides varakult mõni sobivam laagripaik, on võimalik teha treeningud kõrgema kvaliteediga ning mida kvaliteetsem on treening, seda edukam on lõpptulemus.

2. METOODIKA

2.1. Uurimisstrateegia

Käesolevas töös kasutab autor andmete kogumiseks peamiselt intervjuusid, mis kuuluvad kvalitatiivsete uurimismeetodite alla. Töö käigus soovib autor leida intervjuude abil vastuseid analüüsi jaoks laagripaikade kohta, millele ei leia vastust internetilehekülgedelt ning lisaks täpsustada leitud teavet. Lisaks saab intervjuu abil koostada grupijuhtumi uuringut ning täpsustada teooriat. Intervjuu suur eelis teiste andmekogumismeetodite ees on paindlikkus, võimalus andmekogumist vastavalt olukorrale ja vastajale reguleerida. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2005)

Uurimuslikul eesmärgil tehtud intervjuud tuleks mõista süstemaatilise andmekogumise meetodina. Sellel on teatud eesmärk ja sellega püütakse saada võimalikult usaldusväärset ja kehtivat teavet. Seepärast räägitaksegi uurimuslikust intervjuust. (*Ibid*).

Uurimuslikud intervjuud jagunevad kolme rühma (*Ibid*):

- Struktureeritud intervjuu ehk ankeetintervjuu läbiviimisel kasutatakse ankeeti, kus on küsimuste ja väidete vorm ning nende järjekord on kindlaks määratud.
- Teemaintervjuu puhul on teada alateemad, kuid küsimused pole eelnevalt sõnastatud ega järjestatud. Kuigi teemaintervjuu vastab paljudele kvalitatiivse uurimuse taotlustele, kasutatakse seda ka kvantitatiivsetes uurimustes.
- Avatud intervjuus küsib intervjuueerija intervjuueeritava mõtete, arvamuste, tunnete ja arusaamade kohta siis, kui need vestluse kulgedes loomulikult esile tulevad. Ka teema võib vestluse käigus muutuda. Avatud intervjuu võtab rohkem aega, räägitakse mitu korda ning kuna see sarnaneb väga tavalisele vestlusele, siis on intervjuueerijal vaja rohkem oskusi.

Selles töös kasutatakse nii struktureeritud, kui ka poolstruktureeritud intervjuusid. Struktureeritud intervjuud on valitud seetõttu, et uuritavad treeningpaigad asuvad välismaal, on teada millele on vaja vastust, küsimusi pole palju ning suheldakse interneti vahendusel.

Poolstruktureeritud intervjuud viiakse läbi grupijuhtumi analüüsil, et näha, kuidas on sarnane olukord lahendatud lähiriigil.

Tabel 1. Uurimisprotsessi etapid.

Nr.	Tegevus	Töö osa	Ülesanne	Eesmärk
1	Uurimisprobleemi püstitamine	Teoreetiline osa	Suhelda sõudekoondise liikmetega ning leida, mis on hetkel suurim probleem	Probleem on sõnastatud
2	Informatsiooni otsing	Teoreetiline osa	Otsida asjasse puutuvat infot	Luaa tugeva teoreetilise põhjaga juhtum
3	Uurimistöö kavandamine	Metoodika	Uurida erinevaid metoodikaid ning kombineerida sobiv	Valmistada kindel plaan tulemuste saamiseks
4	Valimi valik	Metoodika	Uurida erinevaid laagripaiku ning ühte sarnast juhtumit	Leida kolm uut laagripaika
5	Võrdlusparameetrite leidmine ja intervjuude läbiviimine	Empiiriline osa	Leida vajalikud võrdlusparameetrid laagripaikade kohta ning vajadusel viia läbi struktureeritud intervjuu	Iga treeningpaiga kohta on vajalik info olemas
6	Võrdlusanalüüs	Empiiriline osa	Võrrelda laagripaiku omavahel	Leida sobivaim laagripaik
7	Tulemuste vormistamine	Empiiriline osa	Vormistada uurimustöö ja teha tulemustest kokkuvõte	Soovitada uut laagripaika Eesti sõudekoondisele

Allikas: autori koostatud

Töö aluseks on erinevad infoallikad sõudmise kohta nii Eestist, kui ka mujalt maailmast. Lisaks on kasutusel autori aastatepikkune kogemus antud tegevusvaldkonnas ning sidusus Eesti sõudekoondisega.

2.2. Uurimisvõtted

Uurimisvõtetena kasutatakse käesolevas töös juhtumianalüüsi, grupijuhtumi analüüs ja võrdlusanalüüsi. Juhtumianalüüsis on juhtumiks Eesti sõudekoondise logistika. Grupijuhtumi analüüsis uuritakse, kuidas on sarnane olukord lahendatud Leedu sõudekoondisel. Võrdlusanalüüsil võrreldakse Eesti sõudekoondise traditsioonilist laagripaika kolme uue alternatiivse treeningpaigaga.

2.2.1. Juhtumianalüüs

Juhtumiuuring on sobilik meetodika, kui on vajadus uurida midagi terviklikult ning põhjalikult (Feagin, Orum, Sjoberg 1991). Yin (Yin 1993) on kindlaks määranud mõned spetsiifilised juhtumiuuringu tüübid: uurimuslik, selgitav ja kirjeldav. Uurimuslikku juhtumiuuringut kasutatakse tihti enne suuremat sotsiaalset uurimustööd. Selgitavat juhtumiuuringut kasutatakse, et uurida millegi põhjuseid. Enne kirjeldava juhtumiuuringuga alustamist on vajalik kirjutada kirjeldav alusteooria juhtumi kohta.

Stake (Stake 1995) lisas veel kolm juhtumiuuringu tüüpi:

- Sisemine: see tähendab, et uurijal endal on juhtumi vastu huvi
- Vahendav: see tähendab, et juhtumit kasutatakse selleks, et saada enamat teada, kui on teada
- Kollektiivne: see tähendab, et uuritakse mingit kindlat juhtumite gruppi

Juhtumiuuring ei ole näidis uurimustöö. See fakt on kinnitatud mitme suurema teadlase (tuntuimad Yin, Stake ja Feagin) poolt. Juhtumiuuringu puhul on uuritav üksus kriitilise tähtsusega. Üldiselt on selleks pigem mingi süsteemi tegevus, kui mõne individualisti või individualistide grupi tegevus. Juhtumiuuringud on valikulised ning keskenduvad ühele või kahele põhiprobleemile, et aru saada uuritavast süsteemist.

Yin (Yin 1994) esitles vähemalt nelja juhtumiuuringu rakendust:

- selgitamisel keeruliseid põhjuslikke seoseid reaalse elu probleemil
- kirjeldamisel reaalse elu olukorda, kus probleem on tekkinud
- kirjaldamisel tekkinud probleemi
- uurimisel olukordasid, kus probleemi hindamisel ei ole kindlaid tulemusi

Üksikuid juhtumeid võib kasutada teooriate kinnitamiseks ning vaidlustamiseks või esindamiseks ainulaadset või äärmuslikku juhtumit (Yin 1994).

Uurimustööle omaselt tuleb tähelepanu pöörata ka struktuuri paikapidavusele, sisemisele paikapidavusele, välimisele paikapidavusele ja usaldusväärsele (Yin 1989). Yin (Yin 1994) pakkus välja kuus andmete kogumise allikat: dokumendid, arhiivid, intervjuud, otsevaatlused, osalejate vaatlused või füüsilised artefaktid. Käesoleva bakalaureusetöö juhtumiks on Eesti sõudekoondis ja treeningpaigad.

2.2.2. Grupijuhtumi analüüs

Kui uurimise all on rohkem, kui üks juhtum, siis on tarvilik kasutada grupijuhtumi analüüsi. Tihti on juhtumeid võrdsustatud erinevate eksperimentidega. Grupijuhtumi analüüs on vajalik, et uurida kohti eraldi ning võrrelda neid omavahel. Kui terviklik ja üksik juhtumiuuring võimaldab uurijal analüüsida vaid ühte teatud erilist juhtumit, siis grupijuhtumi analüüs võimaldab leida juhtumite vahelisi sarnasusi ja erinevusi. Materjal, mis sellisest analüüsist saadakse on üpris tugev ja usaldusväärne, kuid see võib olla ka aega ning rahalist ressursi nõudev. Peatükis 2.1. väljatoodud Stake- i (Stake 1995) kolmest juhtumiuuringu tüübist on grupijuhtumi analüüsiks kollektiivne uuring.

Antud töö grupijuhtumi analüüsiks on võetud uurimisaluseks Leedu sõudekoondis. Leedu sõudekoondis on sarnane Eestile suuruse ja ajalooa. Viimastel aastatel on Leedu sõudmine arenenud väga tugevalt ning selle tulemusel on nad saavutanud mitmeid tähtsaid medaleid ja lisaks on tekkinud palju noorsõudjaid. Lisaks on autoril võimalus kasutada enda tutvuseid Leedu sõudjatega.

Intervjueerisin anonüümseks jääda soovinud Leedu sõudekoondise liiget. Nende peatreeneril on range režiim ning soov hoida kõik asjad saladuses. 2011. aastal alustas Leedu sõudekoondis koostööd Kreeka treeneri Giovanni Postiglione- ga. Leedu sõudekoondistes on kokku ligi 40 liiget, millest veerandi moodustavad taustajõud. Olümpiamängudel oli Leedu sõudmine esindatud viies erinevas paadiklassis 10 sportlasega. Meeste paaris aerulise kahepaadil saavutati hõbemedal ning naiste paaris aerulisel kahepaadil pronksmedal (Rahvusvahelise sõudeliidu veebileheküljel).

Kuna Leedus on sarnaselt Eestile talviti veekogud jääs, siis hakati külastama treenerit Kreekas, kus on sobilik kliima. Mõned aastad tagasi kolis aga treener elama Itaalia põhja piirkonda Ravennasse ning nüüd käidakse seal laagris. Itaalias olev laagrikoht on sobilikum, sest lisaks sobilikule kliimale toimub aprilli algul sealt ligi 280- kilomeetri kaugusel Piediluco järvel kõrgtasemeline võistlus „Memorial Paolo d’Aloja“.

Ravennasse on Trakaist, kus treenib Leedu sõudekoondis kodumaal, veidi üle 1800-kilomeetri ehk 23 tundi autosõitu. Kasutades selleks Eesti sõudekoondise kasutuses olevat mikrobusi, kulub selleks ligi 230 eurot. Milaano ilmastikutingimused märtsis on keskmiselt 10°C, 16,5 mm sademeid ning tuulekiirus 9 km/h. Aprillis on aastate keskmiseks mõõdetud 14°C, 34,4 mm sademeid ning tuulekiiruseks 9 km/h.

Veebruari algul suundub Leedu sõudekoondis laagripaika. Kaasa pakitakse oma varustus ning sihtkohta transpordib selle mikrobus. Sportlased lendavad lennukiga laagripaika. Esimesest laagrist võtavad tavaliselt osa eliitsõudjad. Kui esimene ühe kuupikkune treeningplokki saab läbi, siis soovi korral on võimalik lennata nädalaks kodumaale taastuma. Järgmise treeningplokiga liituvad ka noorsõudjad, kellest osad tulevad lennukiga ning osad maanteetranspordiga.

Laagrites ööbitakse samuti hotellides, kus on ka toitlustus. Ööbimisasutust ei täpsustatud. Internetiotsing näitab, et valdavalt on ööbimishinnad Ravennas 20- 40 euro vahel inimese kohta. Sellele lisandub toitlustus.

Laagripaigas hoiustatakse paate nii sise- ,kui ka välitingimustes. Jalgrattaga sõitmiseks on seal nii mägised, kui ka lauged asfalteeritud teed, kuid liiklustihedus ei ole väga suur. Kuna järv on treeneri kodujärv, siis pole vaja eraldi treenerikaatrit rentida. Vaba aja veetmiseks on läheduses linnad Bologna ja San Marino, kus on nii kultuuri, kui ka muud meelelahutust.

Elukalliduse indeks Itaalias on 83,7.

2.2.3. Võrdlusanalüüs

Käesolev uuring keskendub Eesti sõudekoondise pikaajase kevadlaagripaiga võrdlusele kolme uue laagripaiga võimalusega. Kolm uut laagripaika on valitud kasutades internetiotsingut. Põhitingimusteks on seatud:

- kaugus sõudekeskusest „Kalev“ ei tohi ületada 2300- kilomeetrit
- laagriperioodi sisse peab jääma vähemalt üks tugeva tasemega võistlus
- sihtriigi elukallidusindeks veebilehekülje „Numbeo“ andmete järgi võib ületada kuni 10% Eesti (49,5) elukallidusindeksist

Mittetõenäosuslike valimite näideteks on (Ghauri, Gronhaug 2004, 125):

- sobivusvalimi ehk juhusliku valimi jaoks valitakse välja ühikud, mis on mingil tingimusel sobivad. Näiteks on võimalus intervjuerida kedagi, kes on meile kergelt kättesaadav.
- subjektiivse valimi võtmiseks kasutatakse otsustusvõimet, et saada populatsiooni esindav valim ehk püütakse välja valida ühikud, mis arvatakse esindavat populatsiooni
- kvootvalimi puhul jälgitakse, et teatud ühikute alamrühmad nagu väike-, keskmised, ja suurimad, oleksid valimis umbes samas vahekorras nagu populatsioon

Põhitingimuste abil võib leida rohkelt erinevaid laagripaiku. Seega kasutab autor subjektiivset valimit. Selle koostamisel on lähtunud, et igaks olümpiatsükli aastaks oleks erinev laagripaik, kliima oleks soe ning piirkond oleks suhteliselt lähedal eelmisele treeningpaigale. Selleks on otsustatud võtta Horvaatiat ümbritsevad tugevad sõuderiigid nagu Serbia, Sloveenia ja Ungari. Nendest riikidest sobiva treeningpaiga leidmisel kasutab autor nii internetiotsingut, kui ka tutvusi nende riikide sõudjate seas. Eesmärgiks on valida igast riigist üks kindel laagripaik. Uurimisalusteks laagripaikadeks saavad Skradin Horvaatias, Srebrno Jezero Serbias, Dunavarsány Ungaris ja Most na Soči Sloveenias.

Laagripaiku võrreldakse omavahel kindlate võrdlusparameetrite alusel, mis on tuletatud peatükist 1.3. Leidmaks vastuseid nõutud parameetritele, kasutatakse internetiotsingut, kaardirakendusi veebis ning intervjuusid laagripaikade administratsiooniga. Osad vastused on numbrilised ning osad sõnalised.

Tabel 2. Võrdlusparameetrid

Geograafiline	Tingimused	Võimalused	Hind
Kaugus Eestist	Mootorpaadi jaoks	Varustuse hoiustamiseks	Elamise hinnatase
Ilmastikutingimused	Jõusaali jaoks	Suurvõistlus	Elukallidusindeks
Veekogu suurus		Vaba aja veetmiseks	Eeldatav transpordi kulu
		Jalgrattasõiduks	

Allikas: autori koostatud

Geograafilised parameetrid on: kaugus Eestist, ilmastikutingimused ja veekogu suurus. Kaugust Eestist arvestatakse kasutades veebilehekülge www.viamichelin.com. Selle abil leitakse nii kilometraaž, kui ka ligikaudne pausideta sõiduaeg. Ilmastikutingimuste saamiseks

kasutatakse veebilehekülge www.timeanddate.com, kus leitakse sihtkoha aastate keskmine temperatuur, sademed ning tuulekiirus märtsis ja aprillis. Veekogu suuruse leidmiseks kasutatakse veebilehekülge www.freemaptools.com, kus mõõdetakse laagripaigas oleva veekogu ligikaudne pikkus ja laius.

Tingimuste parameetrid on mootorpaadi ja jõusaali kohta. Mootorpaat on vajalik treenerile, et juhendada sportlasi vahetult treeningul. Antud töös uurib autor, mis on mootorpaadi rendihind ning kas on eritingimusi selle kasutamisel. Jõusaali tingimuste kohta uuritakse, mis varustus on jõusaalis ning kasutamise hind.

Võimaluste parameetritena uuritakse, millised võimalused on varustuse hoiustamiseks, milline võimalus on end mõnel võistlusel testida, millised võimalused on vaba aja veetmiseks ning millised võimalused on jalgrattatreeningute läbiviimiseks. Varustuse hoiustamise all uuritakse, kas varustust hoitakse õues või on võimalik hoida ka siseruumides. Võistluse all leitakse lähim suurvõistlus ning selle kaugus laagripaigast. Vaba aja veetmiseks uuritakse kaarti, leidmaks lähimad suuremad linnad ning võimalusel ka kohapealsed võimalused. Jalgrattatreeningute läbiviimiseks uuritakse, tee pinnakatet, maastiku reljeefi ning liiklustihedust.

Hinna parameetriteks on elamise hinnatase, elukallidusindeks ning eeldatav transpordikulu. Elamise hinnataseme leidmiseks küsitakse uuritava laagripaiga administratsioonilt hotelli soovitusi ning selle hinda koos toitlustusega. Elukallidusindeks leitakse 2017. aasta kohta www.numbeo.com andmete abil. Eeldatava transpordikulu saamiseks kasutatakse www.viamichelin.com veebilehekülge. Seal sisestatakse Eesti sõudekoondise hetkel kasutuses olev mikrobusi kütusehinnaga 1,15 eurot liitri kohta.

Võrdlusanalüüsi läbiviimiseks kasutatakse osakaalude meetodit. Osakaalud on määratud klassikalise Churchman- Ackoff meetodi abil, mida on muudetud vastavalt vajadustele. Käesolevas töös on igale võrdlusparameetrile võimalik anda hinnang kolme erineva osakaalu vahel. Suurim osakaal on kolm, mis tähendab, et võrdlusparameeter on laagripaiga valikul väga oluline. Keskmine osakaal on kaks, mis tähendab, et võrdlusparameeter on laagripaiga valikul oluline. Väikseim osakaal on üks, mis tähendab, et võrdlusparameeter on laagripaiga valikule vähe oluline. Võrdlusparameetri osakaalu teada saamiseks viiakse läbi ekspertintervjuu Tatjana Jaansoniga, kes treenis 2008. aasta olümpiamängudel paarisauerulise kahepaadi hõbemedalile.

Võrdluseks kasutab autor punktiskaalat ühest neljani, kus üks punkt läheb laagripaigale, millel tundub olevat kõige nõrgem see kindel võrdlusparameeter ning neli punkti kõige tugevama võrdlusparameetriga laagripaigale. Ülejäänud punktid jaotatakse vahepealsete kohtade vahel ära. Kui mõne laagripaiga võrdlusparameetrid on võrdväärased, siis liidetakse nende kohtade punktid ja arvutatakse aritmeetiline keskmine.

Arvestamiseks võrdlusparameetri osakaalu, korrutatakse võrdlusparameetri koefitsient saadud punktidega läbi. Lõpus liidetakse punktid kokku ning tehakse järeldused. Maksimaalne saadud punktide arv on 100 ning minimaalne on 25. Kõrgeima hinnangu saab laagripaik, millel on suurim arv punkte.

2.3. Järeldused

Käesolevas töös kasutatakse juhtumianalüüsi, grupijuhtumianalüüsi ja võrdlusanalüüsi. Erineva info saamiseks kasutatakse struktureeritud ja poolstruktureeritud intervjuusid.

Juhtumianalüüsis on uurimiseluseks Eesti sõudekoondise logistika. Grupijuhtumianalüüsi jaoks viiakse läbi poolstruktureeritud intervjuu Leedu sõudekoondislasega, kes räägib Leedu sõudekoondise kevadisest laagrilogistikast. Võrdlusanalüüsi läbiviimiseks on autor määranud 12 võrdlusparameetrit, millele leiab vastused struktureeritud ja poolstruktureeritud intervjuude abil.

Võrdlusanalüüsi läbiviimiseks on kasutatud modifitseeritud Churchman- Ackoffi meetodit. Igal võrdlusparameetrile osakaalu leidmiseks viiakse läbi poolstruktureeritud intervjuu Tatjana Jaansoniga, kelle treenitud kahepaat saavutas 2008. aasta olümpiamängudel hõbemedali. Iga laagripaiga vahel jaotatakse võrdlusparameetri kohta punktid ühest neljani. Lõpptulemuse saamiseks korrutatakse punktid osakaaluga ning liidetakse omavahel. Sobilikuim laagripaik on saanud enim punkte.

3. EMPIIRILINE OSA

Käesoleva peatüki esimeses osas keskendub autor nelja erineva välja valitud laagripaiga analüüsile võrdlusparameetrite abil. See võimaldab lugejal saada selge ülevaade treeningkohtade kohta.

Teises peatükis koondab autor peatüki 2.1. tulemused ülevaatlikusse koondtabelisse. Ülevaatliku koondtabeli abil viib autor läbi võrdlusparameetrite hindamise ning arvestab juurde osakaalud. Lõpptulemuseks saadakse laagripaikade sobilikkuse järjekord.

Lõpetuseks analüüsib autor töö läbiviimist, tõstatab probleemsed kohad ning teeb ettepanekud.

3.1. Ülevaatlikud tulemused

Järgnevalt uuritakse nelja välja valitud laagripaika võrdlusparameetrite alusel eraldi. Need neli laagripaika on Skradin Horvaatias, Most na Soči Sloveenias, Dunavarsány Ungaris ning Srebrno Jezero Serbias.

3.1.1 Skradin

Skradin on Horvaatia lõuna osas paiknev väike küla, mida on Eesti sõudekoondis külastanud väga mitmeid aastaid. Veebilehekülje ViaMichelin andmetel asub see paik Kalevi sõudebaasist 2227- kilomeetri kaugusel ning eeldatav sõiduaeg on ligi 27 tundi. Kui minna sinna vaid kasutuses oleva mikrobussiga, siis on eeldatav transpordikulu ligemale 284 eurot. See hind pole aga lõplik, sest paadikäruga sõitmine kulutab oluliselt rohkem kütust ning ka teemaksud on kallimad suurematele sõidukitele.

Aastate keskmiste ilmingimuste saamiseks toimuvad mõõtmised 53- kilomeetri kaugusel Spliti lähistel. Sealsete andmete põhjal on tavaliselt märtsis keskmine temperatuur 12 °C ja aprillis 16 °C. Eeldatavad kogusademed märtsis on 73,8 mm ning aprillis 68,1 mm.

Keskmine tuulekiirus märtsis on 19 km/h ning aprillis 15 km/h. Märts on selles kohas kõige tuulisem kuu.

Veekogu, kus toimuvad treeningud, on ühenduses Krka rahvuspargiga. Sõudes rahvuspargi alale, saab sõuda ligi neli kilomeetrit, kuid seal on segavaks faktoriks suhteliselt tugev vool, mida tekitab kosk. Teisele poole saab sõuda merele, kuid üldiselt jäädakse sisemaale ning ei sõuta üle 15- kilomeetri tähise. Sõudes 15- kilomeetri tähise suunas neli kilomeetrit, jõutakse suurele järvele, mille kogupikkus on ligi viis kilomeetrit ning laius üle pooleteise kilomeetri. Jalgrattatreeninguteks on võimalik valida laugete ja mägiste asfalteeritud teede vahel. Liiklus on sealses piirkonnas üldiselt rahulik.

Skradinist on võimalik rentida treenerikaater. Treenerikaatri hind on 15 eurot päevas ning sellele lisandub kütusehind.

2011. aastal valmis Skradinis võitluskunstide keskus, mis sisaldab endas suurt mattidega kaetud võitlussaali, sauna ning jõusaali. Jõusaal on varustatud erinevate kangide ja masinatega, mis võimaldab teha vajalikke treeninguid. Võitlussaalis on võimalik teha erinevaid lisaharjutusi ning venitusi mattidel. Soovi korral saab kasutada sauna taastamaks lihaseid rasketest treeningutest. Jõusaali hind on 20 eurot üks tund olenemata sportlaste arvust.

Sõudevarustust hoitakse veekogu kõrval olevatel riiulitel ning neil puudub katusealune. Kuna riiulid pole kinnitatud maa külge, siis on nendele peale veeretatud kive, kuid mõndadel kordadel on juhtunud, et tuul on ikkagi puhunud riiuli pikali ning varustus on saanud oluliselt kahjustada. Kui puruneb varustus, siis kannatavad ka treeningud. Jalgrattaid hoitakse hotellis, kus on selleks eraldi ala.

Eestlased on tavaliselt elanud asutuses nimega „Vila Marija“. Ööbimine seal maksab 15 eurot inimese kohta ööpäevas. Toitlustus toimub üksikute einetena ning toitlustus kolm korda päevas maksab 20 eurot.

Suurvõistlus, kus on alati osaletud, on Croatia Open. See võistlus toimub Horvaatia pealinnas Zagrebis kanalil „Jarun“, mis asub 325- kilomeetri kaugusel. Tavaliselt toimub see aprilli teisel nädalavahetusel. Seal osalevad nii koduriikidest, kui lähiriikidest sõudjad ja konkurents on üldiselt väga tihe.

Skradinist ligi 20- kilomeetri kaugusel asub linn Šibenik, kus asub mitmeid poode, kino ning ka linn on ajalooline vaatamisväärsus. Lisaks on ligi 86- kilomeetri kaugusel

kuurortlinn Split, kus lähim rahvusvaheline lennujaam. See linn on suurem ajalooline linn, kus lisaks kultuurile on ka erinevaid poode ja randasid.

Elukalliduse indeks Horvaatias on 48.

3.1.2 Most na Soči

Most na Soči on järv Sloveenia lääneosas, mis asub 179- meetri kõrgusel üle merepinna. See järv on Eestist 2039- kilomeetri kaugusel ning eeldatavalt kulub selleks ligi 26 tundi bussisõitu. Kasutades hetkel olevat mikrobussi, on transpordikulu ilma paadikäruta ligikaudu 262 eurot.

Ilmastiku mõõtmised toimuvad 61- kilomeetri kauguselt Sloveenia pealinnas Ljubljanas. Eeldatav keskmine temperatuur märtsis on 7 °C ning aprillis 12 °C. Aastate lõikes on märtsis sademeid keskmiselt kokku 87,2 mm ning aprillis 85,3 mm. Keskmine tuule kiirus aga on nii märtsis, kui ka aprillis suhteliselt madal 6 km/h.

Sõudmiseks kasutataval veekogul on võimalik teha 17- kilomeetriseid ringe. Lisaks on veekogul tähistatud kaks ühe kilomeetrist sirget, kus tähised on iga 250- meetri tagant. Lisaks on üks 250- meetrine sirge, kus tähised on iga viie meetri tagant. Veele minekuks puudub spetsiaalne pontoon, kuid on tehtud trepp, mis küll raskendab, kuid siiski võimaldab minna veekogule ning sealt lahkuda. Varustust hoiustatakse veekogu kõrval olevatel paadikärudel, mis asuvad kohaliku sõudeklubi territooriumil.

Mootorpaadi kasutamise hind on 50 eurot päevas. Sealsetel järvedel on lubatud kasutada vaid elektrimootoriga mootorpaate. See hind sisaldab nii kasutamist, kui ka elektriga laadimist. Kogu treeningkeskuse kasutamise hind on viis eurot sportlase kohta päevas. See sisaldab jõusaali kasutamist, paatide hoiustamist, riietusruume ja veekogu kasutamist. Jõusaal sisaldab endas sõudjale vajalikke baasharjutuste vahendeid ning erinevaid jõumasinaid. Väärrib märkimist, et üldfüüsilise treeningu keskus, veekogu ning paadid on samas kohas, mis võimaldab teha osa treeningust vee peal ning teise poole maa peal.

Seal ööbimiseks soovitab treeningkeskus hotelli nimega „Dvorec“, kus ööbimine koos söögiga kolm korda päevas on 50 eurot sportlase kohta. Treeningpaigast asub see hotell ligi 5,5- kilomeetri kaugusel. Hotelli ja treeningpaiga vahel on toimiv ühistransport. Lisaks on laagris kaasas nii mikrobuss, kui ka jalgrattad ning seetõttu ei tohiks see distants olla piirav faktor. Jalgrattatreeningute jaoks on teed sealse piirkonnas rahulikud ning asfalteeritud, kuid mägist reljefi esineb rohkem.

Kuna järv asub väga looduskaunis kohas, siis on võimalik vaba aega veeta matkates ning ilusaid vaateid nautides. Sloveenia pealinn Ljubljana asub 100- kilomeetri kaugusel. Lisaks on järv Itaalia piiri lähistel. Kultuurilinna Veneetsiasse on ligi 180 kilomeetrit, mis on suhteliselt lähedal ning võimaldab uurida ja nautida ajaloolist Itaalia kultuuri.

Ka sellele järvele on lähim võistlus Horvaatia pealinnas toimuv võistlus „Croatia Open“. Zagreb asub Most na Sočist ligi 200- kilomeetri kaugusel.

Elukalliduse indeks Sloveenias on 53,24.

3.1.3 Dunavarsány

Dunavarsány on 1968. aastal avatud treeningkeskus, mis asub Ungari pealinna Budapesti lähedal. Sõudekeskusest „Kalev“ on sinna eeldatav distants 1763 kilomeetrit ning selleks kulub umbes 22 tundi autosõitu. Kasutades olemasolevat mikrobussi ilma käruta, kulub sinna sõiduks ligi 205 eurot.

Ilmastikumõõtmised Dunavarsány jaoks toimuvad 22- kilomeetri kaugusel oleval lennuväljal. Mõõtmiste tulemusel on märtsi keskmine temperatuur 5 °C ja aprillis 11 °C. Eeldatavad sademed märtsis on 12,1 mm ja aprillis 15,9 mm. Keskmine tuulekiirus märtsis ja aprillis on sama, milleks on 13 km/h. Need on ühtlasi ka kõige tuulisemad kuud sealse piirkonnas.

Sealseks veekoguks on jõgi. Jõel on voolukiirus Doonau veekõrgusest, kuid üldiselt on vool väga väike või puudub. Jõel on võimalik sõuda ühes suunas 16 kilomeetrit ning teises suunas 60 kilomeetrit. Lisaks on seal tähistatud ühe kilomeetri pikkune sirge.

Ööbimise hind sealse keskuses on mitme inimese toas ööbida. Ühe inimese toa hind on ligi 25 eurot, kuid ühe inimese tubasid on vaid kaks tükki. Kahe inimese toa hind on ligi 39 eurot ning neid tubasid on 42. Toitlustust on võimalik tellida *buffet* versioonis ning tavaeinetena. *Buffet* versioonis toitlustus on ligi 23 eurot päev ning tavaeinetena 12 eurot päev. Keskus sisaldab endas ka jõusaali, mille kasutamishind inimese kohta on ligi 4 eurot üks kord. Kuna laagris ollakse pikemat aega, siis tasub välja tuua, et jõusaali kuupileti hind on ligi 36 eurot. Peale selle on keskuses spordisaali, spordiväljaku, ujula ja sauna rentimise võimalus.

Varustust on võimalik hoiustada nii lahtiselt, kui ka kinnises garaažis. Garaaži pikkus on 60 meetrit ning laius 9,3 meetrit. Jalgrattatreeninguid on võimalik läbi viia asfalteeritud ning lauetel teedel. Dunavarsány asub pealinn Budapesti läheduses ning seetõttu on seal ka

liiklustihedus suurem. Mootorpaat treenerile on võimalik rentida 25 euro eest päevas ning sellele lisandub kütusehind.

Vaba aja veetmiseks on võimalik külastada Ungari pealinna Budapesti, mis asub ligemale 40- kilomeetri kaugusel. Dunavarsány- il on rongiühendus Budapestiga. Budapest on ajalooline linn, mida avastada ning lisaks on seal ka muid võimalusi.

Nagu eelnevatel laagripaikadel, nii on ka Dunavarsány- il lähimaks võistluseks „Croatia Open“. Zagreb asub sellest treeningpaigast ligi 350- kilomeetri kaugusel.

Elukalliduse indeks Ungaris on 42,77.

3.1.4 Srebrno Jezero

Srebrno Jezero treeningkeskus avati peale uuendust 2012. aasta kevadel. Alates sellest ajast on kasutatud treeningpaika Serbia sõudekoondislaste ettevalmistusel võistlusperioodil. Järv asub Rumeenia piiri ääres. Märtsis ja aprillis on võimalik seal treenida ka välismaalastel. Hoiatati, et sel ajal võib ilm olla sobilik sõudmiseks, kuid võib olla ka mittesobilik, olenevalt aastast.

Srebrno Jezero asub sõudekeskusest „Kalev“ ligi 2230- kilomeetri kaugusel ning arvestatav sõiduaeg on ligi 27 tundi. Kasutades olemasolevat mikrobussi ilma käruta, kulub sinna sõiduks ligi 253 eurot.

Ilmastikumõõtmised Srebrno Jezero jaoks toimuvad Serbia pealinnas Belgradis, mis asub ligi 73- kilomeetri kaugusel. Mõõtmiste tulemusel on märtsi keskmine temperatuur 9 °C ja aprillis 14 °C. Eeldatavad sademed märtsis on 68,7 mm ja aprillis 39,5 mm. Märtsis on üle aastate keskmiseks tuulekiiruseks mõõdetud 10 km/h ning aprillis 9 km/h.

Veekogu, kus treenitakse, on paisjärv, mille vesi tuleb Doonau jõest. Järv on ligi 300 meetrit lai ning 14 kilomeetrit pikk. Rattatreeninguteks on võimalik valida mägiseid ja laugeid asfalteeritud teid, kus autoliiklus on keskmise tihedusega. Keskuses on olemas jõusaali ruumid, kuid varustust neis hetkel pole. Võimalik on kasutada avalikke jõusaale, kus valdavalt on ühe korra hind ligi 4 eurot inimese kohta. Varustuse hoiustamiseks on olemas siseruumid ning vajaduse korral saab ka õuealal hoiustada. Mootorpaadi rendihind on 15 eurot päevas ning sellele lisandub kütusehind. Selle kasutamiseks peab küsima Serbia sõudeliidult eraldi luba.

Õöbimise jaoks on Serbia sõudekoondisel koostöö külalistemaja nimega „Talia“. Selles külalistemajas on ühe öö hind 45 eurot sportlase kohta. Toitlustus toimub eraldi

einetena ning sisaldab kolme toidukorda. Trennidest on võimalik taastuda kohalikus rannas, veekeskuses, kui ka Veliko Gradiste linnas, mis asub järve kõrval.

Srebrno Jezerole on lähim võistlus Horvaatia pealinnas Zagrebis toimuv võistlus „Croatia Open“. Jaruni kanal, kus võistlus toimub, asub uuritavast laagripaigast ligi 390-kilomeetri kaugusel.

Elukalliduse indeks Serbias on 33,79.

3.2. Laagripaikade võrdlusanalüüs

Järgnevalt on esitatud kokkuvõtlik tabel uuritud laagripaikade kohta. Tabeli vasakpoolses tulbas on esitatud võrdlusparameetrit ning ülemises veerus laagripaikade nimed.

Tabel 3. Laagripaikade võrdlustabel

	Skradin	Most Na Soči	Dunavarsány	Srebrno Jezero
Kaugus Eestist (kilomeetrit;tundi)	2227;27	2039;26	1763;22	2230;27
Ilmastikutingimused (°C;mm;km/h)	•Märts: 12;73,8;19 •Aprill: 16; 68,1;15	•Märts: 7;87,2;6 •Aprill: 12;85,3;6	•Märts: 5;12,1;13 •Aprill: 11;15,9;13	•Märts: 9;68,7;10 •Aprill: 14;39,5;9
Veekogu suurus	38-kilomeetrine ring	17-kilomeetrine ring	152-kilomeetrine ring	28-kilomeetrine ring
Mootorpaadi tingimused	15 eurot päevas; lisandub kütus.	50 eurot päevas; elektrimootoriga.	25 eurot päevas; lisandub kütus.	15 eurot päevas; lisandub kütus.
Jõusaali tingimused	Kogu saal 20 eurot tunnis. Erinevad masinad.	5 eurot kord. Baasharjutuste varustus, erinevad masinad.	4 eurot kord, 36 eurot kuu. Erinevad masinad.	Ruumid olemas, kuid puudub varustus. Avalikud jõusaalid 4 eurot kord.
Võimalused varustuse hoiustamiseks	Paadiriivlid õuealal	Paadiriivlid õuealal	Võimalik hoiustada õues ning siseruumides.	Võimalik hoiustada õues ning siseruumides.

Võimalused jalgrattasõiduks	Mägised ja lauged; asfalteeritud; rahulik	Mägine; asfalteeritud; rahulik	Lauge; asfalteeritud; tihe	Mägised ja lauged; asfalteeritud; keskmine tihedus
Suurvõistlus	Croatia Open. Zagreb, Horvaatia. 325 kilomeetrit.	Croatia Open. Zagreb, Horvaatia. 200 kilomeetrit.	Croatia Open. Zagreb, Horvaatia. 350 kilomeetrit.	Croatia Open. Zagreb, Horvaatia. 390 kilomeetrit.
Võimalused vaba aja veetmiseks	Lähimad ajaloolised ja suuremad linnad: Šibenik (20 km), Split (86 km).	Mägede vahel looduskaunis koht. Pealinn Ljubljana ligi 100- kilomeetri kaugusel.	Pealinn Budapest ligi 35- kilomeetri kaugusel.	Puhkepiirkond. Rumeenia on teisel pool jõge. Pealinn Belgrad ligi 110- kilomeetri kaugusel.
Elamise hind	Vila Marija, ööbimine on 15 eurot inimese kohta. Toitlustus üksikute einetena 20 eurot.	Soovitatud hotell „Dvorec“, kus hind on 50 eurot inimese kohta, ning sisaldab toitlustust.	2 ühe inimese tuba: 25 eurot tuba. 42 kahe inimese tuba: 39 eurot tuba. <i>Buffet</i> söök 23 eurot ning üksikute einetena 12 eurot.	Soovitatud hotell „Talia“, kus hind on 45 eurot sportlase kohta, ning sisaldab toitlustust.
Eeldatav transpordikulu (üks suund; eurot)	284	262	205	253
Elukallidusindeks	48	53,24	42,77	33,79

Allikas: autori koostatud

Järgnev tabel viib läbi võrdlusanalüüsi laagripaikade kohta. Vasakus tulbas on esitatud võrdlusparameetrid, millele on sulgudes lisatud osakaal. Ülemises veerus on laagripaikade nimed. Saadud punktid on osakaaluga läbi korrutatud.

Tabel 4. Laagripaikade hindamine

	Skradin	Most Na Soči	Dunavarsány	Srebrno Jezero
Kaugus Eestist (2)	3	6	8	3
Ilmastikutingimused (3)	3	9	6	12
Veekogu suurus (3)	9	3	12	6
Mootorpaadi tingimused (1)	3,5	1	2	3,5
Jõusaali tingimused (3)	4,5	4,5	10,5	10,5
Võimalused varustuse hoiustamiseks (2)	3	3	7	7
Võimalused jalgrattasõiduks (1)	4	2	1	3
Suurvõistlus (2)	6	8	4	2
Võimalused vaba aja veetmiseks (1)	4	1,5	3	1,5
Elamise hind (2)	8	3	3	6
Eeldatav transpordikulu (2)	2	4	8	6
Elukallidusindeks (3)	6	3	9	12
Punkte kokku	56	48	65,5	72,5

Allikas: autori koostatud

Võrdlusanalüüsi käigus ilmnis, et sobilikum koht Eesti sõudekoondisele kevadiste laagrite läbiviimiseks on Srebrno Jezero Serbias, mis saavutas 72,5% maksimumpunktidest. Maksimaalne hinnang oli ilmastikutingimustel, elamise hinnal ning elukallidusindeksil.

Srebrno Jezerole järgnes Ungari laagripaik Dunavarsány, mis saavutas 65,5% maksimumpunktidest. Sellel laagripaigal oli maksimaalne hinnang võrdlusparameetrites nagu kaugus Eestist, veekogu suurus ning eeldatav transpordikulu.

Kolmanda koha sai Eesti sõudekoondise traditsiooniline treeningpaik Skradin Horvaatias. Skradin sai 56% maksimumpunktidest. Maksimaalsed punktid saavutas Skradin jalgrattatreeningute ja vaba aja veetmise võimaluste tõttu.

Uuringu käigus selgus, et kõige vähem sobilikum on Sloveenia laagripaik Most na Soči. See treeningpaik saavutas 48% maksimumpunktidest. Maksimaalne hinnang tuli suurvõistluse võrdlusparameetrile, sest Most na Soči asub kõige lähemal Zagrebile.

3.3. Järeldused ja ettepanekud

Bakalaureusetöö käigus selgus, et sobilikuim treeningpaik Eesti sõudekoondisele on Srebrno Jezero Serbias. Eesti sõudekoondise pikaajaline treeningpaik on sobilikuimast treeningpaigast ligi 16% protsenti vähem sobilikum, saavutades sellega kolmanda positsiooni. Skradinist 8% võrra kehvem oli Sloveenia laagripaik Most na Soči ning ligi 9% võrra parem Ungari treeningkeskus Dunavarsány.

Probleemiks võib pidada, et antud töös on parameetrid valitud ning laagripaika hinnatud vaid ühe inimese poolt. Kui valida parameetreid uuesti, siis tuleks teha suurem küsitlus nii treenerite, kui ka sportlaste hulgas, et teada saada, mida hinnatakse laagripaiga juures. Hindamiseks oleks sobilik viia läbi ankeethindamine, kus iga sportlane ja asjasse puutuv treener annab laagripaikadele saadud võrdlusparameetrite abil oma hinnangu ning selle tulemusel saadakse kogu meeskonda arvestav tulemus.

Skradinis on käidud ligi 20 aastat ning uue olümpiatsükli esimest kevadist veelagrit alustati seal. Käesolev töö näitab, et Skradinile on võrdväärseid, isegi paremaid, laagripaiku, mis väärivad külastamist.

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö eesmärgiks oli valida Eesti sõudekoondise pikaajasele treeningpaigale Skradinile kolm uut alternatiivset laagripaika, viia läbi võrdlusanalüüs ning seejärel valida neist sobilikum.

Bakalaureusetöö uurimisprotsess algas Eesti sõudekoondise hetkeseisu kirjeldamisega. Sõudekoondisele oli möödunud hooaeg edukas, sest võideti Euroopa Meistrivõistlused ning olümpiamängudel saavutati kolmas koht, mis oli eestlastele ainsaks medaliks. Esimene maailmakarikasarja etapp algab mai alguses, kuid see vajab ühe kuni kahe kuu pikkust ettevalmistust. Talviti aga on Eestis veekogud jääs ning seetõttu lahkub sõudekoondis märtsi algul Eestist Skradinisse Horvaatias, kus on sõudmiseks sobilik kliima. Eesti sõudekoondises on üheksa sportlast.

Järgnevalt valiti sobilikud uurimismeetodid, milleks kujunesid juhtumianalüüs, grupijuhtumianalüüs ja võrdlusanalüüs. Teabe saamiseks viidi läbi struktureeritud ja mittestruktureeritud intervjuud. Juhtumianalüüsi all uuriti Eesti sõudekoondist ning nende traditsioonilist treeningpaika. Grupijuhtumianalüüsil viidi poolstruktureeritud intervjuu läbi Leedu sõudekoondislasega, kes soovis range režiimi tõttu enda nime anonüümseks jätta ning ei saanud kõike avaldada. Leedu sõudekoondis suundub veebruari kuus laagrisse Itaalia linna Ravennasse. Võrdlusanalüüsi tarbeks valiti lisaks Skradinile välja kolm kindlat alternatiivset treeningpaika Horvaatia naaberriikidest. Sobivusvalimi abil said nendeks Srebrno Jezero Serbias, Dunavarsány Ungaris ja Most na Soči Sloveenias.

Lisaks laagripaikade valikule sõnastas autor 12 võrdlusparameetrit. Igale võrdlusparameetrile määrati osakaal kolme palli skaalal, kasutades modifitseeritud Churchman-Ackoff meetodit. Osakaal üks tähendas, et võrdlusparameeter on laagripaiga valikul vähe oluline ja osakaal kolm tähendas, et võrdlusparameeter on laagripaiga valikul väga oluline. Võrdlusparameetri järgi hinnati laagripaika, kus üks punkt läks kehveima tulemusega laagripaigale ning neli punkti parimaile. Vajaliku info saamiseks uuriti treeningkeskuse veebilehekülge ning vajadusel viidi läbi struktureeritud ja poolstruktureeritud

intervjuud internetikirja vahendusel keskuse administratsiooni liikmega. Lõpus liideti punktid ning saavutati laagripaikade järjekord.

Võrdlusanalüüsi tulemusel ilmnes, et sobilikum kevadine laagripaik Eesti sõudekoondisele on Srebrno Jezero Serbias, millele järgnes Dunavarsány Ungaris ja traditsiooniline treeningpaik Skradin. Kõige vähem punkte sai Most na Soči Sloveenias. Maksimaalne punktide arv oli 100, millest parim laagripaik saavutas 72,5, teine 65,5, kolmas 56 ja neljas 48 punkti.

Bakalaureusetöö näitas, et traditsioonilisele Eesti sõudekoondise laagripaigale Skradinile Horvaatias leidub häid alternatiivseid laagripaiku, mis väärivad külastamist käesolevas olümpiatsükklis. Kasutades töös olnud meetodit, võib sarnast uurimust viia läbi ka teiste laagripaikadega.

Kui teha taaskord sarnast uurimust, siis on soovituslik viia läbi ankeetküsitlus võrdlusparameetrite kohta ja ankeethindamine tulemuste kohta asjaosaliste seas. Seeläbi on võimalik saavutada tulemused, mis on täpsemad ning arvestavad kogu meeskonna huve.

SUMMARY

Estonian rowing team has been represented in every Olympic Games since 1992. Estonia has three olympic medals in rowing: silver in 2004 single scull, silver in 2008 double scull and bronze 2016 in quadruple scull. At the moment there is nine athletes in the team. Four of them are elite- rowers and another five are younger developing athletes.

This year is the first year of four- year olympic- cycle and Estonian rowing team started their season with spring training camp in south of Croatia. Estonian rowing team has been having their spring training camps in Skradin for about 20 years. As they have been training there quite often, the author of this work decided to look for alternative places to train.

In the beginning author found out three new training camp places using internet and his relations with other rowers. The author was using suitability test to choose three new training camp places. He found out that there were three suitable places: Srebrno Jezero in Serbia, Dunavarsány in Hungary and Most na Soči in Slovenia. He conducted benchmarking between three new training places and traditional training place.

For doing benchmarking, he established 12 comparison parameters These parameters were: distance from Estonia, weather, the size of the lake/river, requirements for the motorboat, equipment in the gym and membership fee, options to store equipment, options for cycling, regatta nearby, leisure time activities, the price of the living, expected costs for transport and cost of living index. For getting the weight for every parameter author were using classical Churchman-Ackoff method, which he modified. The biggest weight was three, which meant this parameter is really important when choosing the camp place. The smallest weight was one, which meant this parameter is less important, when choosing the camp place. To get right weights, the author interviewed estonian coach Tatjana Jaanson, who was coaching estonian double scull in 2008 Olympic Games, where they got silver medal.

Finally, the author did benchmarking, where he gave four points to the camp place, which parameter was the best and one point to the camp place, which parameter was the worst. The results showed that the most suitable training place for estonian rowing team is

Srebrno Jezero in Serbia which got 72,5 % of the maximum points. The second is Dunavarsány in Hungary, which got 65,5 % and third is traditional camp place Skradin in Croatia with 56 % of the maximum points. The least suitable for estonian rowin team is Most na Soči, which got 48 % of the maximum points.

The results of the benchmarking shows that estonian rowing team has different alternatives for their traditional training camp, which are worth visiting during current olympic cycle.

VIIDATUD ALLIKAD

1. Mäestu, J., Jürimäe, J., Jürimäe, T. (2005). Monitoring of Performance and Training in Rowing.- *Sports Med*, vol. 35, no. 7, pp. 597-617.
2. Artma, H- H. (2001). Eesti Sõudespordi Ajalugu. Pärnu: AS Trükk.
3. Purge, P., Jürimäe, J., Mäestu, J., Killing, M., (2017). Eesti neljapaadisõudjate kehalise töövõime muutused kolme aasta jooksul Rio de Janeiro olümpiamängudeks valmistumisel.- *Liikumine ja sport*, no. 7, pp. 14- 19.
4. Guellich, A., Seiler, S., Emrich, E. (2009). Training Methods and Intensity Distribution of Young World-Class Rowers. -*International Journal of Sports Physiology and Performance*, no. 4, pp. 448–460.
5. „Proposals for Olympic rowing boat classes examined“ Rahvusvaheline Sõudeliit. (2017)
<http://www.worldrowing.com/news/proposals-for-olympic-rowing-boat-classes-examined>
6. „Rio de Janeiro olümpiamängude medalitabel“
<http://www.worldrowing.com/events/2016-olympic-games-regatta/>
7. Eesti Sõudeliit <http://www.soudeliit.ee/>
8. „Eesti Olümpiakomitee infokiri nr. 2“ Eesti Olümpiakomitee (2017)
<http://www.eok.ee/infokiri/spordiliitude-rahastamine-2016/>
9. „EOK kinnitas uue olümpiaettevalmistuse rahastamise süsteemi“ Eesti Olümpiakomitee (2016)
<http://www.eok.ee/eok-kinnitas-uu-ol%C3%BCmpiaettevalmistuse-rahastamise-s%C3%BCsteemi>
10. Minis I., Paraschi M., Tzimourtas A., (2006) The design of logistics operations for the Olympic Games.- *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, vol. 36, no. 8, pp. 621-642.
11. Feagin, J., Orum, A., & Sjoberg, G. (Eds.). (1991). A case for case study. Chapel Hill, NC: University of North Carolina Press.

12. Yin, R. (1994). Case study research: Design and methods (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publishing.
13. Yin, R. (1989). Case study research: Design and methods (Rev. ed.). Newbury Park, CA: Sage Publishing
14. Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. (2005). Uuri ja kirjuta. Tallinn: Medicina
15. Yin, R. (1993). Applications of Case Study Research. Thousand Oaks, CA: Sage Publishing.
16. Stake, R. (1995). The art of Case Study Research. Thousand Oaks, CA: Sage Publishing.
17. Ilmastikutingimused <https://www.timeanddate.com/weather/>
18. Veekogu suurus <https://www.freemaptools.com/measure-distance.htm>
19. Serbia Sõudeliit <http://www.serbian-rowing.org.rs/info.php?r=22>
20. Most na Soči treeningkeskus <http://www.traininginparadise.eu/the-3-lakes-2/triglav-national-park/>
21. Dunavarsány treeningkeskus <http://mnsk.hu/letesitmeny/dunavarsanyi-olimpiai-kozpont/>
22. ViaMichelin veebirakendus <https://www.viamichelin.com/>
23. Numbeo veebirakendus https://www.numbeo.com/cost-of-living/gmaps_rankings_country.jsp

LISAD

Lisa 1. Võistlusklassid

Nimetus	Nimetus inglise keeles	Tähis ¹	Pikkus ² (m)	Min kaal ³ (kg)
Ühepaat	<i>Single Sculls</i>	1x	8,2	14
				
Paarisaeruline kahepaat	<i>Double Sculls</i>	2x	10,4	27
				
Üksikaeruline roolijata kahepaat	<i>Pair</i>	2-	10,4	27
				
Üksikaeruline roolijaga kahepaat	<i>Coxed Pair</i>	2+	10,4	32
				
Paarisaeruline neljapaat	<i>Quadruple Sculls</i>	4x	13,4	52
				
Üksikaeruline roolijata neljapaat	<i>Four</i>	4-	13,4	50

				
Üksikaeruline rooljaga neljapaat	<i>Coxed Four</i>	4+	13,7	51
				
Kaheksapaat	<i>Eight</i>	8+	19,9	96
				
<p>¹ Eristamiseks meeste ja naiste paadiklasse lisatakse tähise ette vastavalt M või W</p> <p style="text-align: center;">M1x, M2x ... M8+; W1x, W2x ... W8+</p> <p>Kergekaalupaadiklassides LM1x jne, LW1x jne U23 vanuseklassis:</p> <p style="text-align: center;">BM1x, BM2x ... BM8+ BW1x, BW2x ... BW8+</p> <p>Kergekaalu paadiklassides BLM1x jne, BLW2x jne</p> <p>Noorte vanuseklassis (U19), inglise keeles <i>Juniors</i></p> <p style="text-align: center;">JM1x, JM2x ... JM8+ JW1x, JW2x... JW8+</p>				
<p>² Pikkused on orienteeruvad. Reeglitega on sätestatud vaid minimaalne pikkus -7,20 m ning maksimaalne pikkus 11,90 m, mis tähendab, et kaheksapaat peab koosnema kahest seksioonist. Viimane nõue on kehtiv OM-1, MM-1 ja MK etappidel.</p>				
<p>³ Paatide minimaalne kaal on reeglitega määratud ning seda kontrollitakse.</p> <p style="text-align: center;">Kergekaal:</p> <p>Kergekaalu paatide meeskonna liikmete keskmine kaal ei tohi ületada 70 kg ja üksiksõudja kehakaal ei tohi ületada 72,5 kg kergekaalu paatide naiskonna liikmete keskmine kaal ei tohi ületada 57 kg ja üksiksõudja kehakaal ei tohi ületada 59 kg.</p>				

Allikas: Eesti Sõudeliidu koduleht

Lisa 2. Varustuse transport

Allikas: autor